

ווידוי לשכיב מרע מספר מעבר יבק

מי שיש לו חולה בביתו ילך אצל חכם ויבקש עליו רחמים שנאמר חמת מלך וגוי ואיש חכם יכפרנה (מה שהוסיף הרמ"א תיבת שבעיר הוא מניי פרק י"נ שהולך להרב כו') (בבא בתרא קט"ז ע"א) :

יפה תפלת החולה לעצמו יותר מכל (רבות בראשית פרק נ"ג דכתיב באשר הוא שם) :

מודה אני לפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שרפואתי בידך ומיתתי בידך יהי רצון מלפניך שתרפאני רפואה שלמה ואם אמות תהי מיתתי כפרה על כל חטאים ועונות ופשעים שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך ותן חלקי בגן עדן וזכני לעולם הבא הצפון לצדיקים :

ואם ירצה להאריך אפילו כוידוי יוהכ"פ הרשות בידו.
(שולחן ערוך יורה דעה סימן של"ח)

סדר ווידוי לשכיב מרע להרמב"ן זכרונו לברכה

כתב הרמב"ן סדר ווידוי של שכיב מרע כן קבלנו מחסידים ואנשי מעשה וזה נוסחו. ראוי לכל שכיב מרע שיעשה צוואה ויבקש מחילה לכל מי שחטא ויבקש מרבים שיעזרוהו בתפלה ויעשה תשובה שלימה ויטול ידיו ויתעטף בציצית. ויאמר ה' אלוקים אמת ותורתו אמת ומשה נביאו אמת וברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ויקרא אשרי יושבי ביתך עד סוף המזמור. ומזמור תפלה לדוד הטה ה' אזניך סימן פ"ו ויאמר בקראי ענני סימן ד'. שיר למעלות אשא עיני סימן קכ"א.

ויאמר אחר כך וידוי של שכיב מרע בכוונה גדולה, וכן קבלנוהו מחסידים ואנשי מעשה, וזה נוסחו :

מודה אני לפניך ה' אלהי ואלהי אבותי אלהי אברהם יצחק ויעקב אלהי האלוקים ואדוני האדונים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד. עושה שמים וארץ. עושה חסד משפט וצדקה בארץ. היה והוה ויהיה. מחוה את הכל. שרפואתי בידך ומיתתי בידך. יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתרפאני רפואה שלמה כי אתה אל רופא רחמן. ואם בר מינן אמות תהא מיתתי כפרה על כל חטאתי ועונותי ופשעי שחטאתי ושעויתי ושפשעתי לפניך ותן חלקי בתורתך ובגן עדן וזכני לעולם הבא הצפון לצדיקים ואני מודה ומאמין כי אתה נמצא מציאות גמורה. ואתה אחד ולא ככל האחדים. וראש לכל הנמצאים. ואינך גוף ולא כח בגוף. ולא ישיגוך משיגי הגוף ומקריו. ואין בך דבר מתוארי הגופים. ואתה קדמון לכל הנמצאים. ואתה ראוי להעבד ולהרים. ואתה הנותן נבואה בפי כל הנביאים. ונבואת משה עבדך נביאך למעלה מכל הנביאים. ואתה נתת לנו על ידו מן השמים תורה שלמה ומשיבת נפש. והיא זאת התורה הקדושה המצויה בינינו. והגיעה אליו מפי הגבורה. ולא תהיה זאת התורה נעדרת ולא נסוחה. ואתה יודע מחשבות בני אדם ולא תתרשל בהם. ודרכך לגמול טוב לצדיקים ולהעניש לרשעים. ותביא משיחנו האהוב ותחיה מתינו : יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפני ה' צורי וגואלי :

ואם השעה דחוקה עליו יזקוף עשר אצבעותיו כלפי מעלה ויאמר :

רבנו של עולם יהי רצון מלפניך שיהיה שלום מנוחתי :
ויכוין בשם יתברך ויחודו ובמעמד הר סיני הגדול והנורא, ואחר סיום הוידוי יאמר אל מלך :

סדר מסירת מודעה לשכיב מרע

כתבו המקובלים כי האדם בעת יציאת נשמתו השטן עומד על ימינו לשטנו ואומר לו כפור בה' אלהי ישראל, והנשמה ממאנת, ואפשר שחס ושלום מחמת הטירוף תבא לידי הודאה, על כן צריך להקדים בעודו בשכלו להתפלל אל ה' עד אשר לא יבואו ימי הרעה. וכסדר אלה הדברים ימסור מודעה:

שמעו רבותי הרי אני מוסר מודעה בפניכם באם שיבא השטן או כת דיליה להסית אותי לעבור על אחת ממצות ה' הן מצות עשה הן מצות לא תעשה הן מצות שחיבין עליהן כריתות או מיתות בית דין או גדרים או סיגים או על הכלל כלו חס ושלום ובפרט באם שיבוא עת פקדתי להשיב הפקדון אשר הפקד אתי יסית וידיח אתי ומחמת אימה ורעד וטרור ובלבול דעת אני מודה לו חלילה וחלילה הן במחשבה הן בדבור או בכל מה שהפה יוכל לדבר ולב לחשב אף על פי שאמרו חכמינו זכרונם לברכה אין אדם נתפס על צערו. אם אין עשה כלה עשה מחיצה בינו לבין אבינו שבשמים. בכך אני מוסר מודעה בפניכם שיהיה אותו דבור או מחשבה בטל ומבטל כחרס הנשבר ולא יהיה ממש בדבורי או במחשבתי או ברמיזתי כי אני מאמין בשמך הגדול שאתה אמת ומשה עבדך אמת ותורתו אמת ואתה יחיד ומיוחד ואין יחידות כמוך בשום פנים היה הוה ויהיה ה' מלך ה' מלך ה' ימלוך לעולם ועד: ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד: כי אין כמוך באלוקים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד. ברוך הוא וברוך שמו לעד. ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

והיושבים יענו ויאמרו:

בצירוף קודשא בריך הוא ושכינתיה קבלנו המסירות אשר מסר (פלוני בן פלוני) גופו ונפשו ורוחו ונשמתו

יד **שכר** מסירת מודעה - **ועונש**

לעילת כל העילות וסיבת כל הסיבות וכל מה שיעשה מהיום
נגד מסירת המודעה הזאת הן במעשה הן בדבור הן במחשבה
אנחנו מבטלים אותו המעשה בצירוף קודשא בריך הוא
ושכינתיה ולא יעשה (בפלוני בן פלוני) שום רושם כלל:

בעזרת השם יתברך

מפתח

• תוכן הענינים •

לפי סדר הפרקים

של ספר דברים

במפתח הזה מובא בעזהשי"ת:

ראשי פרקים

מהענינים המבוארים

בכל פרק ופרק

הספר נדפס לזכות הרבים

ומתחלק בחנם לכל דורש ומבקש

תוכן העניינים - של כל הפרקים

מפתח

שמפאת פחיתת ערכינו אין אנו חייבים להתקומם נגדו רק נעמוד מנגד בלי מעש, הלא פתי הוא זה שאומר כן או אפילו חושב כן. **כט**

יב. חייבים להכנס במחלוקת כדי למחות בידו עוברי עבירה. **ל**

יג. האש בוועד. **לא**

יד. השומר לא הכריז בלב שלם. **לב**

טו. החיוב עלינו כזה בכל מיני דרכים לסבב וליך בכל העיירות להוכיח וללמד את העם דעת ה'. ראה מה שכתב בזה הגה"ק רבי הילל מקאלאמי"א ז"ע בהתנצלות (בתחילת הספר) משכיל אל דל וז"ל שם: **לב**

טז. תלמידים כאלו נתמעטו המחזיקין די ישראל להחזירן למוטב. **לג**

יז. להדפיס דברי התוכחה - בעניני שכר ועונש ועוד - לשחרר פני נדיבים שיתרמו הוצאות - שדפיסו וישלחו ויפיצו הספרים של שכר ועונש לאלפים ולרבבות. **לד**

יח. מי שניחן מן השמים ככח הכתיבה, החובה עליו לכתוב ולערוך הכל בכתב, ואם אין בידו ואפשרותו להוציא הוצאות על זה החיוב עליו לחזור על פתחי נדיבים לבקש עזר שיוכל להדפיס ולשלוח על פני חצות כמו שכתב הגה"ק רבי הילל מקאלאמי"ע זי"ע וז"ל: **לד**

יט. חיוב לימוד ולפרסם ענין של השכר והעונש וחיוב הערכות. **לה**

כ. בא וראה כמה גדול שכר המחזיר בתשובה. **לו**

כא. החובה להודיע את אחרים. **לז**

כב. ואמרינן בסנהדרין (דף צ"ט:) [ועי"ע ב"מ פה: סנהדרין יט:] כל המלמד בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו עשא שנאמר "ואת הנפש אשר עשו בחרן" **לז**

הקדמה - פתח דבר

א. אי אפשר לקיים מצות ואהבת לרעך כמוך אם לא מודיע לחבירו ענין שכר ועונש **ט**

ב. רבינו הקדוש בעל אור החיים מוכיח ומחזיר בתשובה אנשים פשוטים **י**

ג. התועלת שבתוכחה וגודל שכר של המחזירים בתשובה על ידי התוכחה. **י**

ד. הקדושה מתגברת. **יא**

ה. כבוד הקב"ה מתעלה ומתרומם **יא**

ו. לאחר מותו מוליכין נשמתו למקומות ששום אדם אחר אינו זוכה. **יא**

ז. על ידי כתיבת התוכחה בספר אין לחוש לביוש הרבים **יא**

ח. גודל השכר למי שמעורר אחרים ליראת שמים **יג**

ט. כל שמופגל בתורה ובידו להוכיח נקרא תלמיד חכם **כז**

י. ואין לומר שלום עלי נפשי מאחר ובכל עיר ועדה יש בי"ד שנתמנו על ידי הקהל, ולכן אין החיוב מוטל על כל ישראל, ובפרט במקומות שיש רבנים ראשי הקהל אל נאמר שעליהם מוטל הרבר, כי על כל אדם מישראל החיוב למחות ולפגוע בעוברי עבירה ואסור להעלים עין מעוברי עבירה, דדבר זה מוטל על כל ישראל, ובית דין שליחותם דכל ישראל עבדי ועל ידי זה נפטרו כל אחד ואחד מלהשגיח, אבל כשאין בית דין עושה שליחותם דישאל, שוב חלה החובה כזה על כל אחד מישראל כמ"ש החת"ם בתשובותיו. **כז**

יא. הרי את נפשינו אנו תובעים ורוצים להציל וכן את נפשות בני ביתינו היקרים לנו שאנו חסים עליהם בנפשינו להצילן, האם במצב כזה שטובעים בספינה בלב ים בגלל שהולות קודח בזה חור שיך בכלל לומר

מ. המשיב את חבירו על ידי התוכחה - בענין שכר ועונש - יטול שכר מצוות חבירו כמו העושה עצמו.
מא. גודל התועלת בתוכחה על שכר ועונש ככתב..... נ

דברים - פרק מד

א. שער יראת שמים - בו יבואר גודל הענין של לימוד עניני יראת שמים כמו שאמרו חז"ל (שבת לב:) אמר רב יהודה לא ברא הקדוש ברוך הוא את עולמו אלא כדי שייראו מלפניו שנאמר (קהלת ג) והאלקים עשה שייראו מלפניו, וכן אמר רבי חנינא משום רבי שמעון בן יוחי אין לו להקדוש ברוך הוא בבית גניזו אלא אוצר של יראת שמים שנאמר (ישעיה לג) יראת ה' היא אוצרו (ברכות לג:).
סא.....

ב. למה נבראו רעמים..... סא
ג. גודל הענין של חלום רע..... סא

ד. סגולה לנצח היצר הרע - יזכיר לו יום המיתה..... סב

ה. כפי ראשך כדי שתהיה עליך יראת שמים..... סב

ו. החילוק בין העובד מאהבה לעובד מיראה..... סג

ז. לימוד יראת חטא מבתולה..... סד

ח. כל העולם נברא רק בשביל יראת שמים..... ט

ט. מי שיש בו יראת שמים וזכה לאריכות ימים..... טה

י. שער מצוות התוכחה בעניני שכר ועונש ויראת שמים..... טז

יא. בו יבואר מחז"ל על גודל מצות התוכחה בשכר ועונש ושהוא חיוב על כל אחד ואחד מישראל והחומר שבדבר, התועלת הרבה להוהיר למתות ולהוכיח ביד עוברי עברה בזה ובכא..... טז

יב. לקבנו מש"ס בבלי ירושלמי מדרשים וזה"ק ספרי הראשונים וגדולי אחרונים..... טז

יג. מנין שהרואה בחבירו דבר שאינו הגון - גם כשאין בזה שום אימור תורה - שחיוב להוכיחו..... טז

יד. חורבן ירושלים על שלא הוכיחו זה את זה..... טז

טו. העונש להעניש ולהתחס בעון הוולת תלמי במדת האפשרות למחות..... טז

טז. ראש הגולה נתפס על כל העולם..... טח

יז. רב ומורה החביב על עדתו - אינו סימן יפה טח

כג. ממה נובע החיוב על כל איש מישראל להציל את אחיו מלסור מדרך ה' - היכן נצטוונו על זה? ראה מש"כ החפ"ן חיים הק' ז"ע: החובה להצלת נפשות ישראל בזריות - מואהבת את ה' אלקך..... לז

כד. כמה עמל ויגיעה רבה חייבים להתייגע להשיב נפש ישראלי התועה מן הדרך..... לח

כה. מאלה שה' נתן בלבם חכמה ותבונה והיה בכוחם להציל ההמון על ידי הדרשה ברכים ותבקשו נפשות האבודות..... לח

כו. והודעת להם את הדרך - רוב החוטאים בזמננו (בזמן הח"ח) רק תועים כשה אובר - מצוה רבה לרחם עליהם להשיבם לבעליהם..... לט

כז. גודל החיוב בזה מטעם לא תעמוד..... לט

כח. מדין ערכות כמה צריך להשתדל בזה..... לט

כט. בחפצי שמים צריך לבקש עזות ותחבולות כחפצי עצמו..... מ

ל. אסור לדחות הצלת הכלל מיום ליום - הדוחים נקראים בשם מרצחים..... מ

לא. מה נמתקו מאד דברי החפ"ן חיים ז"ע בהקדמתו לספרו שמירת הלשון בענין שאם אין מקיים מצוה אחת ממצוות התורה הרי הוא מחוסר אבר זה שהוא כנגד מצוה זו..... מא

לב. החפ"ן חיים מתאר הענין ביותר שאדם בלי איברים באמת לא יהיה לו כמה לקום בעת התחיה זו"ל: בהקדמתו למשנה ברורה ה"ל שבת:..... מב

לג. כל מצוה שברמ"ח מצות מחיה את האבר שברמ"ח איברים..... מג

לד. ענין שמירת שבת היא יסוד אמונה..... מד

לה. העצה שמיטכסנו בענין הדפסת ספרים..... מד

לו. הכלי קרב הכי הטובים והמצויינים ביותר..... מד

לז. להוכיח חבירו בעניני שכר ועונש..... מז

לח. מצוה גדולה זו של תוכחה אשר היא כה רבה שמביאה לאדם כל כך הרבה זכויות ומסירה ממנו כל העוונות של כל בית ישראל, אין לה דורשין וכמת מצוה חשובה על כל החיוב לדרוף אחר"י לקיימה כמו שכתב הספר חסידים סעיף כ"ה זו"ל:..... מז

לט. דעות בפוסקים במצות תוכחה..... מח

ד ש כ ר תוכן העניינים - מפתח ועונש

<p>מג. מי שאינו מוכיח את בנו נמצא כמחטיאו ואין מספיקין בידו לעשות תשובה כמבואר ברמב"ם ה' תשובה (פ"ד ה"א) ז"ל:..... עז</p> <p>מד. מי שאינו מוכיח נתפס באותו עון..... עז</p> <p>מה. המוכיח חבירו שיהזור בו למוטב מקבל ברכות, וחבירו אם קיבל תוכחתו וחזר למוטב גם כן מקבל ברכות..... עח</p> <p>מו. מי ששמע לתוכחת משה הלך בשלום ובא בשלום, אותן שלא שמעו נכשלו לבסוף..... עח</p> <p>מז. העונש שבא לישראל לגלות מעל ארצם מפני שאין מוכיחין לישראל..... עט</p> <p>מח. היודע להוכיח ומוכיח מה גורם לקונו, היודע להוכיח ומוכיח מהו גורם להמוכח, למקבל התוכחה..... עט</p> <p>מט. הוכח את עמיתך, אפילו כשאין אתה יודע שאינו שונאך, בדברים שבינו ובינו יאמר לו..... עט</p> <p>נ. אם אין אמירת תוכחה יש תוכחה (קללות שכתורה) בעולם..... פ</p> <p>נא. דיוו של הקב"ה פרושות לקבל שבים ואומר מתי יעשו תשובה ואקבל אותם בתשובה שלמה..... פ</p> <p>נב. גם הצדיק אם אין מוכיח את העם יש מקום למדה"ד להפך על ראשו..... פ</p> <p>נג. החיוב להוכיח גם אם יש ספק שקבלו דבריו..... פא</p> <p>נד. אהרן הוא אשם בעון עשית העגל מפני שהיה צריך להוכיחם..... פא</p> <p>נה. השונא את התוכחות אין מספיקין בידו לעשות תשובה - צריך להעמיד מוכיח בכל קהל וקהל מישראל שהיא מוכיח לרבים..... פא</p> <p>נו. מי שאינו מוכיח ויש בידו להוכיח - אין מספיקין בידו לעשות תשובה..... פב</p> <p>נז. דיני והלכות תוכחה ברמב"ם הלכות דעות פרק ו'..... פב</p> <p>נח. יש לסבול ביונות ולהוכיח..... פד</p> <p>נט. האומר די לי אם אשמור את עצמי מלהטוא ומה איכפת לי ממה שזולתי חוטא, זה היפוך התורה..... פד</p> <p>ס. הוכח תוכיח אפילו אלף פעמים - יכול אתה מוכיחו ופניו משתנות תלמוד לומר ולא תשא עליו חטא..... פה</p> <p>סא. מצות תוכחה כפי שיבאר החינוך ז"ל:..... פה</p>	<p>יה. מנין שגם התלמיד לרב חייב להוכיח מה משמע מתיבת הוכח? אפילו מאה פעמים..... סח</p> <p>יט. וזה למלכות..... סח</p> <p>כ. עונש בכפליים..... סט</p> <p>כא. מי שיש בידו למחות ולהוכיח נתפס על עון הזולת..... סט</p> <p>כב. עונשים ופנעים קשים ומרים למי שאינו מוכיח..... סט</p> <p>כג. על מניעת תוכחה באים נגעים..... סט</p> <p>כד. אחד מהמ"ח דברים שהתורה ניקנית בהן הוא: ובשכר זה מגלין לו רוי תורה..... סט</p> <p>כה. בלאהוב את התוכחות כלל התנא שני הדברים השייכים בזה והם:..... סע</p> <p>כו. חיוב התוכחה מן התורה - ואך..... סע</p> <p>כז. עוד כמה הוא חיוב התוכחה..... סע</p> <p>כח. רבי עקיבא שמח בקבלת תוכחה ומוסיף אהבה על אהבה למי שגורם לו שויכחורו..... עא</p> <p>כט. אופן אמירת התוכחה שלא להלבין פניו..... עא</p> <p>ל. מעלות הטובות והגוראות שעצם התוכחה גורמת לעולם. ובהעדר כשאין תוכחה בעולם אתה שומע מכלל הן לאו..... עא</p> <p>לא. שכר המוכיח לשם שמים שזוכה להיות בתוך מחיצתו של מקום, ומושכן עליו חוטא של חסד..... עג</p> <p>לב. נח הצדיק הוכיח את בני דורו..... עג</p> <p>לג. המוכיחין באמת, מקבלין את השבים ומלמדו אותן שלא ישובו לסרחונו, עליהם נאמר או יבקע כשחר אורך..... עד</p> <p>לד. לאהוב את המוכיח..... עד</p> <p>לה. מי שסיפק בידו להחזיק על ידי תוכחה ולא החזיק הרי הוא בכלל ארור..... עד</p> <p>לו. מי שיש בידו למחות ולא מוחה הרי הוא בכלל ארור..... עד</p> <p>לז. תוכחה מביאה לירי אהבה, תוכחה מביאה לירי שלום..... עה</p> <p>לח. זוכים להתייחס אם מקבלים תוכחות..... עה</p> <p>לט. צדיקים מקבלים תוכחה ושותקים..... עה</p> <p>מ. מצות עשה: של ומלתם את ערלת לבבכם, לא תעשה: וערפכם לא תקשו עוד..... עו</p> <p>מא. המקבל תוכחה ראוי לכרכה, וזוכה לכרכה..... עו</p> <p>מב. מי שמוכיח את בנו נקרא אהרבו..... עו</p>
---	---

שכר תוכן העניינים - מפתח ועונש ה

עז. בעל תשובה צריך שישב רבים מעון..... צז
 עח. סגולה לרפאות חולי הנפש..... צח
 עט. חיוב תוכחה: באיסור המפורש בתורה אפילו ק' פעמים גם אם ברור שלא יקבל וכו', באיסור שאינו מפורש בתורה ובאיסור דרבנן: אם ברור לו שלא יקבל או אל תוכח לך..... צח
 פ. כשמוכיח - לא יזכיר העבירה בפירוש ודווקא בפעם הראשונה..... צח
 פא. אל תיסר חבויך בפני אשתו..... צח
 פב. אהבת התוכחה הוא אות ומופת על טוב המדות וכו', החיים דבקים עם התוכחה, והמיתה עם מי ששונא התוכחה, המוכיח ראוי שיגלה אליו כל מצפוני אמת, ואינו ראוי להחניף לו - השפל מקבל תוכחה מכל..... צח
 פג. גדול כח המקבל תוכחה יותר מן המוכיח..... ק
 פד. תוכחה מביאה את האדם לדרך חיים..... ק
 פה. מדות תוכחה אין לה שיעור. מצוי"ע לאהוב התוכחה. ל"ת שלא לשנוא התוכחה..... ק
 פו. הימים שעברו שלא כראוי מעות לא יוכל לתקן וחמרון לא יוכל להמנות (א, טו)..... קא
 פז. למרות שהוא מעות לא יוכל לתקן החיוב עליו להוכיח אחרים..... קא
 פח. אפילו שהעולם מעות לא יוכל לתקן, בכל זאת אוכיחם כיון שאני גדלתי בין החכמים..... קא
 פט. מצוה להוכיח לאלו ההולכים אחרי ההבל מחמת דוחק פרנסתם דמועים הם, גורם רעה לכל העולם - מביאים עניות על עצמם ועל כל העולם..... קב
 צ. תוכחה לעשירים ברבתי הווה"ק הנוראים שאוי ואבוי להם מקול המסכנים העניים המבקשים מהם שיתן להם לחם, שהש"ת יפרע מהם..... קב
 צא. מי שחטא באיזה חטא הנגע לממון לא יהיה לו הצלחה באותו ממון..... קג
 צב. תוכחת אב לבנים החיוב ביותר גם בעבירות שכן אדם לחבירו..... קד
ואתחנן - פרק מה
 א. שער יראת שמים..... קט
 ב. חכמה בלי יראה אינו כלום..... קט
 ג. יראת שמים זו כושה..... קי

סב. הוכח תוכיח אפילו אלף פעמים..... פו
 סג. התוכחה גורמת לחזור בתשובה..... פו
 סד. אילו התנו השגנות בלי להוכיח עליהם היו מוסיפין שגנות על שגנות ותפול התורה מעט מעט - מוטב שיהיו שונגין רק כשכולם שונגין..... פו
 סה. ההבדל בין תיבת הוכחה לבין תיבת תוכחה..... פז
 סו. חייב להוכיח על עוברי עבירה בשונג או במזיד - אפילו אם ברור לו שלא יקבלו - ואם לא הוכיח עבר על מצות עשה של הוכיח תוכיח ויקבל עונשו..... פז
 סז. דברים נוראים ומפחידים מבעל שו"ת בנימין זאב תשובה (סימן רפב) בענין תוכחה ומחאה..... פח
 סח. רבינו הקדוש בעל אור החיים מוכיח ומחזיר בתשובה אנשים פשוטים..... צב
 סט. המונע מהוכחה מכבול עשה ול"ת של ולא תשא עליו חטא, שלא ישאר בו החטא (ויקר' יג, ז, ראשון לציון, משל"ר"ה גס)..... צד
 ע. האהו"ה הק' כתב דמי שאינו מוכיח המון העם עובר בעשה ולא תעשה..... צד
 עא. אדם אחר..... צה
 עב. הוכח תוכיח... ולא תישא עליו חטא פי': לא תחליט ברעתך שמה שנסבב מאחך ברשע עשאו ועודנו עומד בחטאו עמוס על שכמו, אלא תהיה הן אותו לכף זכות ותוכיחנו ועל ידי התוכחה יהיה אחד מב' דברים. או יתן אמתלא להנעשה ואין חטא, או יתחרט על הנעשה וישוב לכל עשות כדבר הזה והרי הוא כרע כאח לך..... צה
 עג. לזה נתחכם הכתוב לסמוך לא תשנא עם תיבת אחך לומר כי השארת השנאה אשר יצוה ה' עליה היא הנגשת בערך אחוה ושיעור זה כל שירחיקהו מלבו קצת הנה הוא יורד ממדרגת אחת והרי הוא עובר משום לא תשנא..... צה
 עד. ע"י התוכחה יוכה הצדיק שלא יתפס בעון הרוד, אפי' אי לא ישמעו ח"ו בקולו..... צו
 עה. אילו היו יודעים בני העולם גדול השכר להחזיר חבירו למוטב היו רודפים אחריו תמיד כמו שרודף אחרי כסף והכ..... צז
 עז. חיוב תוכחה - גם לעיר אחרת..... צז

פרשת עקב פרק מ"ו

- א.** יסוד היסודות ועמוד היהדות היא האמונה הפשוטה של כל יהודי - בהחיים שלאחר המוות **קלה**
- ב.** נשמה שנתת בי טהורה היא - נשמת חיים **קלה**
- ג.** יצירת האדם **קלה**
- ד.** הנפש של האדם הוא מן השמים - שאר בעלי החיים נפשם וגופם מן הארץ **קלו**
- ה.** העולם הזה - הוא בית מלון קטן של האדם, אבל העולם הבא - הוא הבית האמיתי של האדם. (מועד קטן נ, ב) **קלו**
- ו.** יסוד היסודות ועיקר העיקרים של האמונה **קלו**
- ז.** כאמונה זו תלויים כל יסודות התורה ועיקרי תורת האמונה של עם ישראל **קלו**
- ח.** עצה לצדיק שאינו רוצה לבא בגלגול **קלו**
- ט.** צריכים ללמוד מן אלו שרודפים אחר התאות **קלח**
- י.** גודל זכות מוכה את הרבים ומורה דרך לעם ה' **קלח**
- יא.** סדר התוכחה בלימוד עניני שכר ועונש **קמ**
- יב.** להשיב הרבים מעון - ועוד כמה, **קמ**
- יג.** מעיקרי התשובה להשיב רבים מעון אם לא יוכיחנו יענש על המצוי **קמ**
- יד.** הוכח תוכיח גם עשה כמו כל שאר העשין שמי שאינו מקיימן הוא מן הרשעים **קמא**
- טו.** מצות עשה של הוכח תוכיח הוא מן החמורות ואדם חייב לשקוד בעמל נפשו על תקנת חבירו **קמא**
- טז.** כל העדה יענשו אם לא יוכיחוהו בשבט מוסרם **קמב**
- יז.** מן החיוב להעמיד אנשים נאמנים אנשי חיל להשגיח ולהוכיח **קמב**
- יח.** מי שאינו מוכיח עובר גם על עשה של ובערת הרע מקרבך **קמב**
- יט.** גם כשלא יודעים אם יקבלו תוכחה יש חיוב לנסות להוכיח כי גם אז עווננו ישא ובעיקר הצדיקים שבידם למחות **קמג**
- כ.** אם הוכיחו בסתר ולא קיבל - מותר לביישו ולהלביץ פניו ברבים עד שיקבל **קמד**
- כא.** גודל השכר של השומר שבת - והעונש של המחלל שבת **קמד**

- ד.** יראת שמים - וקדושו שם שמים **קיא**
- ה.** הכל בדי שמים חוץ מיראת שמים, - יראת שמים תלוי בכחירה **קיא**
- ו.** ראשית חכמה היא יראת שמים **קיא**
- ז.** תורה בלי יראת שמים אינה שוה כלום **קיג**
- ח.** אל תירשו פעמיים גיהנום **קיג**
- ט.** יראת ה' היא אוצרו של הקדוש ברוך הוא **קיד**
- י.** מה שוה ליום הדין הגדול והגורא **קיד**
- יא.** העיקר הוא תורה עם מעשים טובים **קטו**
- יב.** ה' יראה ללבב - ה' רוצה את כונת הלב **קטז**
- יג.** סוד ה' ליראיו **קיו**
- יד.** חכם וירא חטא **קיו**
- טו.** גבור ומזויין **קיו**
- טז.** שער שכר והעונש **קיט**
- יז.** גודל העונש של המפסיק ומדבר באמצע אמירת דברי שירות ותשבחות כמו אמירת תהלים או באמצע התפלה, ומעשה גורא כאיש שהיה לומר תהלים בשבת **קיט**
- יח.** שני בני אדם לבושם שחור, צורתם משונה, באים אליו **קכ**
- יט.** מקבל על עצמו לעשות תשובה שלימה, - אופן התשובה **קכא**
- כ.** ליקוט מספר הוזה"ק, וזהר חדש, יסוד ושורש העבודה, ועוד, בגודל השכר המקיים מצות תוכחה, וחיובך, וגודל מעלת שכר המוכיחים בזה ובכא **קכג**
- כא.** מי שמחוייר את הרבים בתשובה בתוכחתו מה גורם לעולם ולנפשו **קכד**
- כב.** וזהר מתורגם ללשון הקודש **קכה**
- כג.** כוא וראה כמה גדול שכרו של אדם הפועל בתוכחה לחזרה בתשובה **קכה**
- כד.** מה מכריזין על האדם המוכה את הרבים בתוכחה בשמים **קכו**
- כה.** המוכיח את הרבים ומשיכם בתשובה הוא היחסן הכי גדול בשמים **קכו**
- כו.** ההנהגה הראויה בתוכחה כיצד **קכו**
- כז.** וזהר הקדוש מתורגם ללשון הקודש **קכז**
- כח.** "לא תשנא את אחיך בלבכך הוכח תוכיח את עמיתך": **קכז**
- כט.** מצות התוכחה היא חובה ביותר על רועי ישראל, המנהגים, דיני העיר **קכט**

- כ. כמצוה המפורשת בתורה אין אומרים מוטב שיהי' שונגין - ומוכיחין ומענישין עד שפורש מן העון. **קסט**
- כא. חיוב מיוחד על המנהיגים והפרנסים בתוכחה. **קע**
- כב. הנרגת הפרנס והמנהיג כדי שדבריהם יהיו נשמעים. **קעא**
- כג. הכל תלוי בפרנס, הפרנס הוא הדור והדור הוא הפרנס והקולר תלוי בהם אך יגדונו את העם, מה חובתם. **קעב**
- כד. חורבן ירושלים נגרם על שלא הוכיחו זה את זה. **קעג**
- כה. גודל העונש של מי שהיה סיפק בידו למחות ולא מיחה. **קעד**
- כו. מי שיש בידו למחות ואינו מיחה ואומר מה איכפת לי, נענש שממונו הולך לטמיון וניטלת השררה ממנו. **קעה**
- כז. הערבות היא לטובת ישראל כדי שיוכיחו ולא יהא נענש בשבילו. **קעד**
- כח. מצוה לקבל התוכחה - שכר התוכחה - עיקר התוכחה לדרוש וללמוד בספרי מוסר ותוכחה. **קעד**
- כט. גם אם אחד מהכלל יקבל המוסר - דבר גדול פעל - ולא יסור מתוכחתו. **קעד**
- ל. עיקר דרשות המנהיג יהיו מה שנוגע למעשה שישבו מדרכם הרעה. **קעה**
- לא. כדי שדבריו יכנסו ללב השומעים תלוי במשמיע. **קעה**
- פרשת שופטים פרק מ"ח**
- א. מעשה נורא באשה שנתעורה כששמעה הרבה פעמים מן המוכיחים שאחר המיתה כשכאים לעלמא דקשומ, ראשית הדין ומשפט הוא חיבוט הקבר ומלאך דומה שואל מה שמך, וזורקים את הנשמה בכף הקלע וכי, ועל ידי זה נזררה לקיים מצות ומעשים טובים. **קפא**
- ב. האשה מספרת לבעלה אך שהתנהגו אתה בבית דין של מעלה. **קפג**
- ג. הדין תורה בבית דין של מעלה. **קפד**
- ד. הלכות ודיני תוכחה וערבות מבעל יערות דכש זצ"ל. **קפה**

- כב. חשיבות לימוד הלכות שבת ובגדל הוהירות הנצרכת לשמירת שבת קרשינו, מדברי רבבה"ק ז"ע. **קנ**
- כג. חשיבות לימוד הלכות שבת ברבים. **קנא**
- פרשת ראה פרק מ"ז**
- א. גודל השכר של אמירת תהלים - ומעשה נורא שסיפר הרב הצדיק רבי מנחם מענדיל מקאסוב זכר צדיק לברכה מדוד המלך עליו השלום שהזמין עושר גדול לדין בבית דין של מעלה על אשר ביוה נושא מים שהרכה באמירת תהלים. **קנט**
- ב. העושר מכזה את העני האומר תהלים. **קס**
- ג. רוח סערה נושא את העושר כמה פרסאות וזורק אותו ומעמידו במדבר. **קס**
- ד. הדין תורה בבית דין של מעלה. **קסב**
- ה. מתי הוא הזמן של השכר והגמול האמיתי, **קסג**
- ו. ענין גן עדן וגיהנם, גן עדן התחתון וגן עדן העליון. **קסד**
- ז. הישארות הנפש, היא מהדברים שנמסרו למשה בסניי. **קסד**
- ח. עיקר העבודה של היצר הרע שמבקש להטיל באדם ספקות באמונה ברושארות הנפש. **קסד**
- ט. העולם הזה דומה למערה תחת הארץ. **קסד**
- י. האם הצדיקים בגן עדן רואים אחד את השני. **קסה**
- יא. בגן עדן ישנם כמה וכמה מדורים לפי מדרגות הצדיקים, **קסה**
- יב. ביאור ענין ההיכל החמישי בו נמצאות הנשמות של בעלי תשובה, - הבעלי התשובה רואים אחד את חברו. **קסו**
- יג. ראיית הנשמות אחת את רעותה בגן עדן. **קסז**
- יד. העתקו כאן הלכות ומצות ודרכי התוכחה מבעל קיצור שלי"ה זצלה"ה. **קסז**
- טו. התוכחה היא מצות עשה להוכיח עד גיפה כיום מצות הוכחה פסור מן הערבות. **קסז**
- טז. פירוש נר מצוה ותורה אור קודם חייב לדאוג להשלים עצמו. **קסז**
- יז. ענין חיוב התוכחה והמוסר לזולת. **קסח**
- יח. מצות התוכחה. **קסח**
- יט. דיני ודרכי הוכחה ענשה שכרה וכותה **קסח**

ח ש כ ר תוכן העניינים - מפתח ועונש

- ה. לענין עונש עבור ערבות אין הבדל בין עיירות
 - וכל ישראל בסקירה אחת נסקרים..... **קפו**
 1. העובר עבירה יחד עם חבריו ושכ על עוונו
 וחבירו לא שכ, מי ששכ אינו נענש על עוון
 חבירו, ומי שלא שכ נענש גם על עון חבירו
 הגם שחבירו כבר שכ על עוון זה..... **קפו**
 2. חיוב התוכחה על כל אחד התועלת
 בתוכחת חבירו..... **קפח**
 ח. המחזיר רשעים בתשובה הרי זה מודה
 מתים אמיתי..... **קפח**
 ט. המוכיח לחבירו גם ידו לא תפעל רע **קפט**
 י. שנאת התוכחה שלא להשמע לעצת היצר
 המשניא את המוכיח..... **קצ**
 יא. התוכחה היא תועלת לשני דברים: א.
 שמתחבר עם היצ"ט ומכריע את היצ"ה"ר. ב.
 להיות שאין אדם רואה נגעי עצמו, ועל ידי
 התוכחה נפקחות עיניו. - מעלות התוכחה. **קצא**
 יב. לא לישא פני איש בתוכחה ועל ידי כך
 תוכחתו נשמעת יתוכחה גם בדברים שבין
 אדם לחבירו..... **קצא**
 יג. שלא יוכיח כל זמן שהוא בעצמו אינו נקי
 מתבא ועון אך אם ימתין לכך ויגרע המצב
 יש להוכיח נגדי התוכחה..... **קצב**
 יד. גם כשמידת הדין מתוחה יש להוכיח את
 העם בזמן שמדת הדין מתגברת יותר..... **קצג**
 טו. בדברים לבד בענין החטאים נכנעו לבו **קצד**
 טז. הבעל שם טוב הקדוש מגלה לעשיר את כל
 מה שפגם בגלגוליו הקודמים, ואך שיעשה
 תשובה שלימה..... **קצה**
 יז. גודל ענין ההזיות במשפטים שבין אדם
 לחבירו, כדי שיוכל להודור שלא יצטרך
 לבוא בגלגול הרבה פעמים..... **רא**
- פרשת כי-תצא פרק מ"ט**
 א. העונש הקשה למי שאינו נוטל ידיו לסעודה
 כנדרש:..... **ריא**
 ב. השכר הגדול לאלו שנוטלים ידיהם כראוי -
 סגולה לעשירות ולאריכות ימים:..... **ריג**
 ג. להתכונן לנשילה:..... **ריג**
 ד. סדר הנשילה:..... **רטו**
 ה. עוד דינים חשובים:..... **רטז**
 ו. גודל השכר של אמירת תהלים..... **רטז**
- ז. על ידי אמירת תהלים של איש כפרי פשוט -
 הציל הבעל שם טוב הקדוש ישוב אחד
 מישראל..... **ריז**
 ח. הצדיק רבי יעקב קאפלי חסיד אמר כל יום
 תהלים כשהיה מלוכב עם תכריכים ושוכב
 בקבר זכה לבן קדוש שצדיקי הדור אמרו
 עליו שהוא משיח בן דוד..... **ריח**
 ט. רבי מנחם מענדיל מקאסוב זי"ע - הוא
 משיח בן דוד..... **ריט**
 י. סדר עונשי הנפש..... **ריט**
 יא. יש עבירות שבעבורם נפרעין מן האדם
 בדברים דיונים..... **ריט**
 יב. גנים מתים חם ושלוש בעון מזווה, ציצית,
 נדרים, ביטול תורה, ומריבה בתוך ביתו של
 אדם..... **רכ**
 יג. בעון ביטול תרומות ומעשרות שמים נעצרים
 והיוקר הווה והשכר אבד..... **רכא**
 יד. בעון שבעות שוא ושבעות שקר וחילול השם
 וחילול שבת, היה רעה רבה ובהמה כלה
 ובני אדם מתמתקנין והדרכים משתוממים..... **רכב**
 טו. קדושת ארץ ישראל גבוה מאוד שצריך
 להיות ירא שמים כפלי כפלים ממה שהוא
 בחיין לארץ, וצריך לדעת כי בבית המלך
 הוא יושב..... **רכג**
 טז. עלינו לעסוק ברפואות להציל הנפשות מיד
 בלי דיחוי - חיוב התוכחה מוטלת גם על
 איש צעיר לימים..... **רכז**
 יז. האנשים המרפים לב המשתדלים בחיזוק
 הדת הם שלוחי דסטרא אחרא..... **רכח**
 יח. ההבדל בין דורינו לדורות שעברו עלינו
 ללמוד מהם..... **רכט**
 יט. המתעסקים להקמת הדת על תילה מגינים
 על כלל ישראל מחרון אף בעולם..... **רלא**
 כ. גם המתרפה במלאכתו אח הוא לבעל
 משחית..... **רלב**
 כא. הכל תלוי בהדרכת המנהג..... **רלב**
 כב. אם המנהג מקצר לעצמו עבור בני דורו
 אשרי לו ואשרי לדורו. אבל אם המנהג אינו
 מקצר לעצמו אי כל הפירצות שנתהו עי"כ,
 על ידו הם, ועל שמו נקראים..... **רלג**
 כג. תוכחה למנהיגים שאינם משגיחים על עדת
 ה' כראוי..... **רלד**

- ה. לענין עונש עבור ערבות אין הבדל בין עיירות
 - וכל ישראל בסקירה אחת נסקרים..... **קפו**
 1. העובר עבירה יחד עם חבריו ושכ על עוונו
 וחבירו לא שכ, מי ששכ אינו נענש על עוון
 חבירו, ומי שלא שכ נענש גם על עון חבירו
 הגם שחבירו כבר שכ על עוון זה..... **קפו**
 2. חיוב התוכחה על כל אחד התועלת
 בתוכחת חבירו..... **קפח**
 ח. המחזיר רשעים בתשובה הרי זה מודה
 מתים אמיתי..... **קפח**
 ט. המוכיח לחבירו גם ידו לא תפעל רע **קפט**
 י. שנאת התוכחה שלא להשמע לעצת היצר
 המשניא את המוכיח..... **קצ**
 יא. התוכחה היא תועלת לשני דברים: א.
 שמתחבר עם היצ"ט ומכריע את היצ"ה"ר. ב.
 להיות שאין אדם רואה נגעי עצמו, ועל ידי
 התוכחה נפקחות עיניו. - מעלות התוכחה. **קצא**
 יב. לא לישא פני איש בתוכחה ועל ידי כך
 תוכחתו נשמעת יתוכחה גם בדברים שבין
 אדם לחבירו..... **קצא**
 יג. שלא יוכיח כל זמן שהוא בעצמו אינו נקי
 מתבא ועון אך אם ימתין לכך ויגרע המצב
 יש להוכיח נגדי התוכחה..... **קצב**
 יד. גם כשמידת הדין מתוחה יש להוכיח את
 העם בזמן שמדת הדין מתגברת יותר..... **קצג**
 טו. בדברים לבד בענין החטאים נכנעו לבו **קצד**
 טז. הבעל שם טוב הקדוש מגלה לעשיר את כל
 מה שפגם בגלגוליו הקודמים, ואך שיעשה
 תשובה שלימה..... **קצה**
 יז. גודל ענין ההזיות במשפטים שבין אדם
 לחבירו, כדי שיוכל להודור שלא יצטרך
 לבוא בגלגול הרבה פעמים..... **רא**
- פרשת כי-תצא פרק מ"ט**
 א. העונש הקשה למי שאינו נוטל ידיו לסעודה
 כנדרש:..... **ריא**
 ב. השכר הגדול לאלו שנוטלים ידיהם כראוי -
 סגולה לעשירות ולאריכות ימים:..... **ריג**
 ג. להתכונן לנשילה:..... **ריג**
 ד. סדר הנשילה:..... **רטו**
 ה. עוד דינים חשובים:..... **רטז**
 ו. גודל השכר של אמירת תהלים..... **רטז**

כא. האדם מחוייב בתוכחת עצמו על ידי לימוד ספרי מוסר
 רמח
 כב. להטיף דברי מוסר וסיפורי אבות"ק בשולחן שבת וי"ט לילדים וצאצאים
 רמח
 כג. כדי להוכיח צדיק התחכמות
 רמח
 כד. יוכיח בנחת וברכות כאילו מוכיח את רבו רמח
 כה. להוכיח כאמרי נועם פעם אחר פעם עד שיכנסו הדברים
 רמט
 כו. חלק מהדרשות ברכים יהי' תוכחת מוסר ויראת שמים
 רמט
 כז. להיות זהיר במצוות תוכחה
 רמט
 כח. להשתדל לחקן גם חבירו בדרך הראוי
 רמט
 כט. יחזור על כבוד קונו ולא יתום על כבודו בתוכחה.
 רנ
 ל. להוכיח אנשי ביתו יום אחד בשבוע חצי שעה
 רנ
 לא. להוכיח אחרים שגם הם יוכיחו לאחרים להיות רזיו מאוד בדברים הללו
 רנ
 לב. תוכחה כל המקבל יש להוכיחו.
 רנא
 לג. להוכיח בינו לבין עצמכם, לומר שאתה אוהבו וכל רצונך להרחיקו מנוק ולהכניסו תחת כנפי השכינה.
 רנא
 לד. לשמוח בשמיעת תוכחה
 רנא
 לה. להוכיח עמיתו
 רנא
 לו. מדיני תוכחה
 רנב
 לז. שער הגלגלים
 רנג
 לח. הבעל שם טוב מוונן וזוג על פי סוד הגלגל רנג
 לט. הבעל שם טוב לוקח לביתו ילד כדי לגדלו ולהנכו
 רנג
 מ. הבעל שם טוב מצייא לנער שידוך תמוה
 רנג
 מא. הבעל שם טוב מגלה את עברו של הנער בגלגלו הקודם
 רנה
 מב. מעשה נורא בכלל שנתגלגל בדג
 רנז
 מג. מעשה נורא בגשמה שנשתלחה מהעולם העליון, להחזיר טובה לזוג צעיר, להצילם ממות לחיים מאניה שמבועה במצולות.
 רנח
 מד. בן למדן ליהודי עשיר משתוקק לנסוע לקושטא הברידה.
 רנח
 מה. הנער מגיע לקושטא ומציל נשמת מת מבויורנט
 מו. הנער חוזר לביתו ולתלמודו.
 רס
 מז. חברי הנער משכנעים אותו לנסוע שוב לעיר קושטא
 רסא

פרשת כי תבא פרק נ

א. שער האמונה ויראת שמים
 רמא
 ב. המפתח לחידת החיים היא האמונה בחיי העולמים! האמונה אינה יודעת ממיתה! הנפטר - חי הוא!
 רמא
 ג. הסברה להאמונה בהשארת הנפש
 רמא
 ד. הנפש קיימת לעולם, על ידי מעשה המצוות והיא מקבלת שכר נצחי
 רמב
 ה. ההבדל בין האדם לשאר בעלי החיים - ומותר האדם מן הבהמה (קהלת ג, יט) קיים הבדל מהותי בין האדם לשאר בעלי החיים
 רמג
 ו. השכר והעונש בעולם הבא
 רמג
 ז. הדרך הנכון בלימוד עניני שכר ועונש להרבים
 רמד
 ח. מכיל ליקוט מהנהגות וצוואת צדיקי יסודי עולם מוסרי דור ודור אשר באורם נראה אור המאיר ומבתיק לזקנים עם נערים, הדרך אשר ילכו בה והמעשה אשר יעשו
 רמז
 ט. התוכחה לרבים יהי' באופן שיכלול עצמו גם כן
 רמד
 י. להתרחק ממי שהי' גיגל עמו בעבירה וירגילו להוכיח זה את זה
 רמה
 יא. להוכיח את חבירו גם אם אין דבריו נשמעים יעשה את שלו
 רמה
 יב. להוכיח רק בלשון רכה
 רמה
 יג. לאהוב מאוד את המוכיחים
 רמה
 יד. להוכיחו בינו לבין עצמו
 רמו
 טו. הגם שיתרחק ממי שהי' גיגל עמו בעבירה, יוכיח אחד את השני על הרשעתם.
 רמו
 טז. הנהגות טובות מרכיבו הקדוש רבי חיים פאלאנ"י.
 רמו
 יז. להוכיח רק בדרך פיוס ובחשאי שלא ישמע אדם וזלחו
 רמו
 יח. להוציא השגאה מהלב והוא בכלל מצות תוכחה להוכיח את חבירו מדוע עשה לו ככה
 רמו
 יט. להוכיח את חבירו על עוול שעשה לו, בסתר בנחת ובלשון רכה.
 רמז
 כ. הדרך להוכיח ומה יוכיח
 רמז

יא. הרבי מספר לאחותו כי ילד זה היה איצ'ה בנגלולו הקודם, האיש שהציק מאוד למשפחה. **רפד**

יב. איצ'ה הכשיל את הנערה באיסור יהוד ועל זה התגלגל ב' פעמים. **רפד**

יג. הדרך הנכון לעורר הציבור בעניני שכר ועונש לשם שמים. **רפו**

יד. גודל עונש הפרנס המטיל אימה יתירה על הציבור שלא לשם שמים. **רפו**

טו. עד כמה צריך הפרנס להתרחק מלהטיל אימה יתירה על הציבור. **רפז**

טז. אך צריך להיות התוכחת מוסר של הרב הדיין המוכיח. **רפח**

יז. גודל הסבל שהפרנס הדיין המנהיג צריך לסבול מהציבור. **רפט**

יח. בזה שהמנהיגים מוחלים על כבודם מקרבין הגאולה. **רפט**

יט. צא וראה מה שכתב רבינו הקדוש רבי חיים פאלאני זכותו ינן עלינו, כספרו תוכחת חיים (פרשת זארא) אך צריך מנהיג ישראל למסור עצמו עבור הציבור. **רצ**

כ. כל כמה יותר שמקללין ומכיון את הפרנס מצותו ושכרו יותר גדול ולא יקפידו על זה כי כן צריך להיות המנהיג לישראל. **רצא**

כא. גודל החיוב להוזהר בכבוד המנהיגים הרבנים הדיינים הגם שהם מצויים להיות סבלנים. **רצב**

כב. מי שאינו מגלה דעתו בדבר שחייב לגלות, עונשו גדול מאד גם על שתיקתו. **רצד**

כג. אסור להתחסד ולעמוד מנגד במחלוקת שיש חילול ה' והתורה, כי העושה כן נקרא חסיד שומה. **רצה**

כד. תוכחה מגולה שהת"ח הנהיגים מבעלי בתים לא ישאו להם פנים עי"כ שלא להוכיחן. **רצו**

כה. כשרוב מעיר אחרת אומר תוכחה היא מתקבלת יותר. **רצו**

כו. כששומעין לתוכחת רב העיר הסימן הוא שזה מצד אהבתם אותו והעונות נהפכין לזכויות. **רצז**

כז. אסור להוכיח ברבים, לומר שהוא הטא. **רצח**

כח. על ידי שמיעת האוזן כל הגוף מקבל חיים **רצח**

מז. הנער פודה שבויה בעיר קושטא. **רסא**

מט. הנער חוזר לביתו עם הנערה שפרה, היא מספרת על עברה ומתגירות. **רסב**

נ. הנער חפץ בנערה שפרה לקחתה לו לאשה, אך רוצה לקבל רשות מהורי הנערה. **רסג**

נא. הנער - החתן, והנערה - הכלה, נוסעים לפגוש את הורי הנערה וברוך נצלים מטביעה. **רסג**

נב. הנער והנערה מגיעים לפגודק, כפי שמצילים הנחה אותם. שם הוא אומר מה עליהם לעשות הלאה. **רסד**

נג. הנער והנערה עושים כל מה שצוה עליהם מצילים ופוגשים במלך ובמלכה הורי הנערה. **רסה**

נד. הנער והנערה מתחתנים ובאותו לילה יוצאים לעשות את רצון מצילם, ועל ידי כך מגלים מי הוא היה. **רסו**

פרשת נצבים פרק נ"א

א. שער הגלגולים - בו יבואר גודל עניני גלגולים. **רעג**

ב. הארז"ל מגלה סודות הגלגול בשני שותפים, שכאז לעולם בפעם השניה לתקן גלגולם הקודם. **רעג**

ג. הנערה "בכל" אינה חפצה להנשא לשום בחור. **רעג**

ד. הסבא מתגלה ל"בכל" בחלום ומצוה עליה לקחת את הבחור העובד באטליז לחתן. **רעג**

ה. הנערה מתקדשת לבחור בסתר, אך בשמים לא מסתפקים בכך. **רעה**

ו. האר"י הקדוש מצוה לאדם את הבחורה לבחור העובד באטליז והוא עורך את התתנה. **רעז**

ז. האשה הצעירה הלכה לעולמה אחרי יסורים קשים ומרים. **רעח**

ח. האר"י הקדוש מגלה מדוע נגזר כך בשמים ומעודד את בעלה של האשה. **רעט**

ט. הצדיק הקדוש מטשערנאבעל מגדל יתומים בכיתו ומתקן נשמותיהם - הרבי הקדוש רבי מרדכי מטשערנאבעל י"ע לוקח יתום ומגדלו בכיתו. **רפב**

י. אחות הרבי הניעה לבית הרבי וראתה את היחס המחפיר, אשר הילד היתום זכה לה, וריחמת עליו. **רפג**

שכר תוכן העניינים - מפתח ועונש יא

כב. עיקר שלימות התוכחה הזכרת גודל מעלתם גודל השמחה בכל העולמות כשמקיים מצוות הבורא יתברך... **שכה**

כג. אם אין שומעין לדברי תוכחתו יעשה כאילו מדבר לעצמו... **שכו**

כד. הרבי ר' מיכל יזרעו עצמו בדברי תוכחתו... **שכז**

כה. החכם הכולל שנפשו רחבה עליו, יכול להמציא דיבורים השווים לכל נפש בדרשותיו... **שכז**

כו. גודל תועלת התוכחה... **שכה**

כז. זיכוי הרבים - האדם המלמד אחרים, כל מה שהם ישיבולו בדרך ה' גם אחר מותו שייך לו עד עולם... **שכה**

כח. העצה שיכנסו דברי המוכיח ללב, שיחשוב שרק חיותו של השם יתברך מדברת בו... **שכט**

כט. מה שפועל הצדיק על ידי תוכחתו להוסיף יראה וקדושה לבני אדם חוזרין ונכנסין בלבו עצמו... **של**

ל. אם המוכיח הוא צדיק נמור או נכנסין גם ללב העצב... **של**

לא. הדרך הצדיק באמירת תוכחה לומר אל הבלל... **של**

לב. הדרך הצדיק להוכיח עצמו תולה התמאים כאילו הוא עשאה ועל ידי כן נכנס בלבו יראה גדולה לשוב... **של**

לג. הצדיק ברצונו שיכנסו דבריו ללב, מדבר דברי המוסר לשורש נשמתו, שאין לקליפה אחיזה שם, למנוע כניסת הדברים... **שלא**

לד. אם שומעים דברי המוכיח ככוונה לעשות, אך שוכחים, הקדוש ברוך הוא מזכירו על ידי הנשמה... **שלא**

לה. ידבק עצמו לידיבור המוכיח בדחילו ורחימו... **שלא**

לו. ליקוט מספר הקדוש נועם אלימלך בעניני תוכחה מורה דרך לצדיקים ומנהיגי הדור באמירת תוכחה... **שלב**

לז. הדרך הצדיקים שיש להם מוכיח... **שלב**

לח. גערת הצדיק פועלת שלא ישתקע ברטאו... **שלב**

לט. דרך אמירת תוכחת הצדיק שנאמרת לכלל בני אדם... **שלב**

מ. הצדיק מוכיח את עצמו... **שלב**

מא. המבטח את דבריו לשם שמים כשהאנשים שאינם מהוננים כעוסים על דבריו... **שלב**

כט. אין ממנים לשררה רק למי שהוא חכם בחכמת התורה - כל שררה הוא רק אם היא כדין תורה ואם לאו אין שררותו שררה... **רצט**

פרשת וילך פרק נ"ב

א. מעשה באיש ואשה שבאו בגלגול על שעברו עבירה אחת בשוגג... **שז**

ב. ר' ברונא פויו ואשתו חנה מתפרנסים ביושר ובכבוד... **שז**

ג. שודדים מתנפלים על השירה... **שח**

ד. מנהל השירה מעיד על ר' ברונא שאכן מתשט... **שח**

ה. שודדים תופסים את ר' ברונא... **שי**

ו. ר' ברונא נהיה ארון על כל רכוש אדונו והלך לחפש את אשתו... **שיא**

ז. ר' ברונא קונה לו עבד... **שיג**

ח. ר' ברונא הורג את העבד... **שיד**

ט. ר' ברונא ואשתו מתים ביום אחד... **שיד**

י. שתי הגשמות נצבות לדין בפני בית דין של מעלה... **שטו**

יא. פסק הדין... **שיז**

יב. אליהו הנביא מוריד שתי גשמות אלו: גשמת הבעל בתנוקת וגשמת האשה בתנוקת... **שיז**

יג. אליהו הנביא מוונת הוינוג... **שיט**

יד. שאל מתינה וחנה יוצאים בדרך לתימן ושאלו מתינה נמכר לעבד... **שכא**

טו. אליהו הנביא מחזיר את שאלו מתינה לביחו... **שכג**

טז. דרכי הצדיקים באמירת תוכחה ופעולותם על ידי תוכחתם מתלמדי בעל שם טוב הקדוש ז"ע... **שכד**

יז. דרך תוכחה של צדיקים להוכיח את עמיתו בתורה ובמעשים טובים... **שכד**

יח. לפעמים יש צדיק שבגלגול הראשון חטא והחטא, ובגלגול זה מחוייב לזכות הרבים להוכיחם ולהחזירם למוטב... **שכד**

יט. כשמוכיחים ואין שומעין לו הוא נוטל חלק הטוב שבהם... **שכד**

כ. רצון השם יתברך הוא שיקרבו כל העולם כולו לעבודתו יתברך באמרי נועם ולא על ידי כעס... **שכה**

כא. האותיות שהצדיק מוכיח בהם מאירים לעיני הרשע וקל לו לחזור בתשובה על ידי כן... **שכה**

יב שר תוכן הענינים - מפתח ועונש

יז. צורך להביט על עצם דברי התוכחה הנולד מהמוכיח ולא על המדבר **שנה**

יח. אל יאמר המוכיח כי קטן הוא וחייב לכבד את הגדול ואך אוכחו **שנה**

יט. עצם התוכחה בא מחמת אהבה לכן סמכה תורה ללא תשנא **שנו**

כ. ישוב סתירת ה"ל בעון חורבן ירושלים - מי שאינו מוכיח חברו שונאו **שנו**

כא. התוכחה מועילה רק לאדם שיש לו עוד זיק אמונה בקרבו **שנו**

כב. לאנשים שרק אינם כופרים חובה לומר תוכחה **שנו**

כג. אסור בראשונה להוכיח חברו ברבים מפני שמכבישו **שנו**

כד. אופן צורת התוכחה **שנו**

כה. הוכח חברך, על ידי שתאמר לו תוכיח את עמיתך - על עבירה פלונית **שנח**

כו. צורת המוסר והתוכחה של האיילים - איולת, לא תועיל מאומה **שנח**

כז. אמרות והנהגות בתוכחה **שנח**

כח. כשברי לך שאין לך כל גרש של שנאה או תוכיח **שנח**

כט. המוכיח מחויב לשתף עצמו גם בן התוכחה שמוכיח לאחרים - מפני שראה חברו חוטא בחטא זה - שייך גם לו **שנט**

ל. קודם שמוכיח אחרים יוכיח את עצמו, הוכח עצמך, ואח"כ תוכיח את עמיתך - צדיקים מוכיחים את עצמם, וכל שומע לוקח מוסר לעצמו **שנט**

לא. כשיש צורך בתוכחה נראה שהמוכיח עצמו לקוי באותו עון, ולכן "לא תשא רק עליו חטא" אלא גם לעצמך יש צורך בתוכחה זו **שנט**

לב. הוכח תוכיח את עמיתך ולא תשא עליו חטא: ("יש י"ז") - החיוב להוכיח גם אדם רשע ולא יפחד שמה יענש מפני שלא קיבל תוכחתו מאחר ואינו יודע אם לא יקבל **שסא**

לג. מי ששם על חטאו מוחלין לכל העולם כולו על הערכות הגם שלא הוכיחו **שסא**

לד. הוכח תוכיח את עמיתך - הגאון הקדוש רבי חיים מצאנז דורש מהגה"ק רבי הילל מקאלאמייא זי"ע שגידי לו דברי מוסר ותוכחה **שסב**

מב. דברים היוצאים מן הלב נכנסין לאותו לב עצמו **שלג**

מג. התורה הקדושה מלמדת למי להוכיח **שלג**

מד. הצדיק שוכח לכל המדריגות הוא מוכרח להוכיח אחרים **שלג**

מה. לא ימנע עצמו מלדרוש ברבים מפני אנשים שאינם מהוגנים **שלד**

פרשת האזינו פרק נ"ג

א. מה' מצעדי גבר כוננו **שמא**

ב. מעשה כאחד שבא בגלגול על שרצה להכשיל את אחד באשת איש **שמב**

ג. מעלת חיוב מצות תוכחה מספר פלא יענין **שמז**

ד. חיוב מצות תוכחה מוטל על כל אחד ואחד מישראל יותר מעל רב העיר **שמז**

ה. החכם הכולל שנפשו רחבה עליו, יכול להמציא דיבורים השווים לכל נפש בדרשותיו **שמח**

ו. כל ישראל ערבים זה לזה מי שראה חברו עובר עבירה ואינו מוכיחו, כאילו הוא עשאה ונענש תחילה **שמט**

ז. מי שלא הוכיח את חברו ומת בעון ההוא חטוב כאילו הרגו **שמט**

ח. ההבדל שבין מחאה שהחיוב רק על ראשי הקהל לבין תוכחה שהחיוב על כל אחד ואחד **שנ**

ט. או לנו מיום הדין ומיום התוכחה, כי יפקוד השם על מצות התוכחה - מה נענה ומה נאמר **שנ**

י. דבר המפרש בתורה לא אמרין מוטב שהיו שונין אלא חיוב להדריעם מלהוכיחם **שנא**

יא. אופן אמירת תוכחה לרבים וליחיד **שנא**

יב. מצות התוכחה אפשר לקיים גם אחר מותו על ידי חיבור ספרים **שנב**

יג. הוכיח תוכיח את עמיתך - מצות תוכחה כהלכתה **שנג**

יד. המוכיח מקיים גם מצות צדקה וחסד כזה - שמציל נפש חברו מדרת שחת **שנג**

טו. חובה על כל אחד מישראל להוכיח את חברו - מפני שכל ישראל ערבים - תפלה מיוחדת למי שנמנע מלהוכיח **שנד**

טז. יש לקבל תוכחה מכל אדם גם מקטן ממנו **שנד**

שכר תוכן הענינים - מפתח ועונש יג

- ט. לעודר לב חבירו לעשות תשובה - כשרואה דבר מגונה אצל חבירו יוכיחו בנחת. **שעח**
- י. סיפור מרבי אברהם תלמידו של האר"י הק' אך שהחזיר המונים בתשובה. **שעט**
- יא. החיוב להוכיח - הדרך אך להוכיח - מתי יוכיח. **שעט**
- יב. בתחילה להוכיח בלשון נסתר ובסתר. **שפ**
- יג. אם זה לא מועיל יוכיחנו בשלום נוכח - אם אינו מועיל יוכיחנו בפרהסיא. **שפ**
- יד. החכם יכלול דבריו שלא יצא שכרו בדפסדו. **שפ**
- טו. אם מצליח להסיר החטא ממי שנשטרש בו הוא בכלל מזכה הרכים ושכרו כפול ומכופל. **שפא**
- טז. צדיק נמור שנמצא בין רשעים ואינו מוכיחם נענש על ידם. **שפג**
- יז. מי שמפחד מהרשעים להוכיחם הגם שהוא צדיק יהיה בכוון לפני הקב"ה - נענש על ידם ויסורים יבואו עליו רח"ל. **שפד**
- יח. גם אם יראה רשע שעל ידו יוכל לבוא לידי היזק ממון אל ימנע עצמו. **שפד**
- יט. מצות הוכח תוכיח מוטלת בעיקר על הרבנים ודייני עיר ועיר - כשאין מורי צדק ודיינים מוטלת המצוה על כל ישראל. **שפה**
- כ. התועלת בשתוכחה וגדול שכר של המחזירים בתשובה על ידי התוכחה. **שפה**
- כא. הקדושה מתגברת. **שפה**
- כב. כבוד הקב"ה מתעלה ומתרומם. **שפה**
- כג. לאחר מותו מוליכין נשמתו למקומות ששום אדם אחר אינו זוכה. **שפו**
- כד. מדוע אמר ר"ע תמה אני אם יש ברור הזה מי שהוא יודע להוכיח ולא הוכיח את הרבים. **שפו**
- כה. מפני שאין להוכיח הבריות בפני רבים כדי שלא לביישן רבבים כי עונשם גדול מאוד. **שפז**
- כו. על ידי כתיבת התוכחה בספר אין לחוש לכיוש הרבים. **שפז**

- לה. אך יחי' דברי התוכחה. **ששב**
 - לו. הוכיח תוכיח את עצמך יחד עם עמיתך. **שסג**
 - לז. מי שאינו מקבל תוכחת אחרים - גם תוכחתו לא התקבל. **שסג**
 - לח. לא ימנע עצמו מלהוכיח שמא לא ישמע לו ויעברו על לאו וערפכם לא תקשו עוד ויענשו על ידו, כי מיד שהחכם יושב ודורש אכפר לעונותיהם ולא תשא עליו חטא. **שסד**
 - לט. והיתה לו ולדורעו אחריו וגו' תחת אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל (כ"ה י"ג): **שסה**
 - מ. מי שמוכיח העם כדי שיקבל טובת הנאה אינו יכול להשפיע - אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל: (א' א') **ששה**
 - מא. מדוע אנו מתייחסים אחר אברהם ולא אחר נח - נח לא דאג לאגונות לכן לא העלה על דעתו שאפשר לבטל גזירת המבול - אברהם הקנה לעולם מידות מוסר ודעת השם. **שסו**
 - מב. החיוב והצורך לדאוג לאנשי דורו - ויאמר ד' לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה כי אתך ראיתי צדיק לפני ברור הזה. **שסז**
- ## פרשת וזאת הברכה - פרק נ"ד
- א. מרת הצדיקים להוכיח את הרשעים - החיוב לעבדי ה' הנאמנים להוכיח את הרשעים. **שעג**
 - ב. משפט הרשעים בעולם הבא. **שעג**
 - ג. תיפה רוחו של מי שמניער וריק מתורה. **שעד**
 - ד. רבי יהודא ורבי יצחק בקשו לשמוע דברי תורה מהינזקא. **שעה**
 - ה. הוודר מתורגם ללשון הקודש. **שעה**
 - ו. התורה שהינזקא אמר: "מי שרואה מעשה הרשעים ואינו מוכיחם, עובר על שלשה לאוין", ונענש. **שעה**
 - ז. הקב"ה מוכה למו שמתפלל, "שיתמו הטאים ויחזור בתשובה", אם ח"ו תפלתו אינה מתקבלת יראה להוכיחם. **שעז**
 - ח. סיפור הרמב"ן ז"ל עם תלמידו אבנר. **שעז**

הספר שבר ועונש נחלק לפרקים לפי סדר פרשיות התורה לכל השנה, כדי שיוכלו ללמוד הספר הזה מדי שבוע בשבוע, לכל שבוע פרק אחד.

הדפסנו אותו בל סדר בחלק אחד כדי שכל אחד יוכל להחזיקו בנים הטלית או התפילין שלו, וכך יוכל להשלים חוקו מיד אחר התפלה מדי יום ביומו

לוח הפרקים לפי סדר הפרשיות של חלק חמישי
= סדר דברים =

7. כי-תבא..... פרק נ'
8. נצבים..... פרק נ"א
9. וילך..... פרק נ"ב
10. האזינו..... פרק נ"ג
11. ברכה..... פרק נ"ד

1. דברים..... פרק מ"ד
2. ואתחנן..... פרק מ"ה
3. עקב..... פרק מ"ו
4. ראה..... פרק מ"ז
5. שופטים.... פרק מ"ח
6. כי-תצא..... פרק מ"ט